

STRATEJİK PROGRAMLAR: DEĞERLENDİRME TABLOSU ¹
Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nin Değerlendirmeleri

Stratejik Program	Kapsam (amaç ve politikalar)	Öncelik (1-5 ölçeği)	İlgili Kurumlar	Yetkili Kurum(lar)
SP 1. EĞİTİM	<p>Mühendislik/mimarlık eğitiminin iyileştirilmesi (üniversite-sanayi-kamu- işbirliği ile eğitim sisteminin ve müfredatların gözden geçirilmesi, hukuksal konularda bilgili, disiplinlerarası bilgi birikimi yüksek, 21.yüzyıl için kritik özelliklere -girişimcilik, yenilikçilik, iletişim becerileri vb.- sahip mezunların-mühendisler, mimarlar, şehir planlamacıları vb. yetiştirilmesi, yükseköğretim programlarının ulusal-MÜDEK, ve/veya uluslararası-ABET kuruluşlarca akredite edilmesi)</p> <p>Yetkin Mühendislik sisteminin oluşturulması 3458 sayılı Yasanın yeniden düzenlenmesi, mühendislik hizmetlerine yönelik olarak "Yetkin Mühendislik Yasası" çıkarılması Mesleki yeterlik sisteminin genişletilmesi ve etkin işletilmesi İnşaat sektöründe ara eleman sorununun çözülmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması İnşaat sektöründe çalışanların yaşamboyu öğrenme olanaklarının artırılması</p>	(3)	<p>-Milli Eğitim Bakanlığı -Üniversiteler -TürkMMMB -TMMOB -TOBB -TMB -İlgili çeşitli STK'lar</p>	<p>-Milli Eğitim Bakanlığı -Üniversiteler -YÖK</p>
SP 2. TEKNİK MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİ	<p>Teknik müşavirlik firmalarının re -organizasyonu (kalite güvencesi, iş geliştirme vb.) Mesleki sorumluluk sigortası sisteminin getirilmesi İç pazarda talep yaratılması (kamu yatırımlarında yerli teknik müşavir firma ile çalışma koşulunun getirilmesi, kamu yatırımlarının gerçekleştirme aşamasında yerel teknik müşavir seçiminin esas alınması, dış kredili işlerde, yerli firma ortaklığı zorunluluğunun olması vb.) Kalifikasyon-esaslı değerlendirme ve seçme sistemi Bağımsız teknik müşavirlik yasaı çıkartılması Sigorta sisteminde teknik müşavirlik ile ilgili düzenleme yapılması Yapı denetim şirketlerinin sorumluluğunun yeniden tanımlanması Mevcut teşvik sisteminin işlerliğinin artırılarak, desteklerin</p>	(5)	<p>-TürkMMMB -TMMOB -TOBB -Kamu İhale Kurumu -Orman ve Su Bakanlığı -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -DSİ -TCK -Ekonomi Bakanlığı -Maliye Bakanlığı -Yerel Yönetimler</p>	<p>-Kamu İhale Kurumu -Orman ve Su Bakanlığı -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -DSİ -TCK -Ekonomi Bakanlığı -Maliye Bakanlığı -Yerel Yönetimler</p>

¹ Lütfen değerlendirmeleri tablonun altında yer alan "Açıklamalar" bölümünde verilen bilgilere göre yapınız.

	kullanılabilir hale getirilmesi ile teknik müşavirlik firmalarının uluslar arası pazarlarda rekabet avantajının artırılması İlgili yasaların, sektörün katılımı ile gözden geçirilip, düzenlenmesi		-Ekonomi Bakanlığı -Maliye Bakanlığı -Yerel Yönetimler	
SP 3. REKABET ORTAMI	İnşaat sektöründe (müteahhitlik, teknik müşavirlik, yapı malzemeleri vb.) yeterliliklerin geliştirilmesine ve belgelendirilmesine yönelik bir sistem kurulması Sorumlulukların ve yaptırımların tanımlandığı, yapım süreçlerinin her aşamasında etkin kontrol ve denetimin yapıldığı bir kalite güvence sisteminin oluşturulması 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu nedeniyle ortaya çıkan "aşırı düşük teklif" sorununun çözümlenmesi için yöntemler geliştirilmesi, A BD'de uygulanan kefalet sistemi uygulamasının değerlendirilmesi Kamu alımlarının yaşam boyu maliyetler, sürdürülebilirlik ve toplam kalite esaslı hale getirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması Yurtiçindeki rekabet koşullarının ve tedarik zincirinin inovasyon esaslı olacak şekilde kurgulanması	(4)	-TürkMMMB -TMB -İNTEs -TMMOB -TOBB -Kamu İhale Kurumu -Rekabet Kurumu -Maliye Bakanlığı -ilgili çeşitli STK'lar	-Kamu İhale Kurumu -Rekabet Kurumu -Maliye Bakanlığı
SP 4. ÇEŞİTLİLİK VE İŞBİRLİĞİ	Gerekli mevzuatın çıkarılarak, kamu-özel sektör ortaklığı modellerinin işler hale getirilmesi İşveren ve ülke ihtiyaçları doğrultusunda teknik müşavirlik firmalarının yapım sürecinin farklı aşamalarında (ön-değerlendirme, geri dönüşüm vb.) ve çeşitli alanlarda (risk yönetimi, yapı bilgi modellemesi, talep yönetimi vb.) faaliyet göstererek, kritik alanlarda uzmanlıkların geliştirilmesi için yetkinliklerin artırılması, Yapım değer zincirinde yer alan taraflar arasında (işveren, müteahhitler, müşavirler, finansman kuruluşları vb.) yeni işbirliği modellerinin geliştirilmesi, bunun için yöntemlerin araştırılması (kümelenme çalışmaları vb.) Tedarik/satın alma süreçlerinin ve ilgili mevzuatın hizmet çeşitliliğini artıracak şekilde düzenlenmesi	(4)	-TürkMMMB -TMB -İNTEs -TOBB -Kamu İhale Kurumu -Orman ve Su Bakanlığı -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -Ekonomi Bakanlığı -ilgili çeşitli STK'lar	-Kamu İhale Kurumu -Orman ve Su Bakanlığı -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -Ekonomi Bakanlığı
SP 5. YURTDIŞINA ATILIM	Uzmanlaşma/derinleşme, markalaşma ve farklılaşma ile işgücü yoğun işlerden teknolojik üstünlük ve yönetsel yetkinlik gerektiren işlere doğru yöneliş olmalıdır. Benzer şekilde, taahhüt işlerinden yatırım projeleri, işletmecilik vb. hizmetlere geçiş olmalıdır. Bunun için aşağıdakiler önerilmektedir:	(4)	-TürkMMMB -TOBB -Ekonomi Bakanlığı -Maliye Bakanlığı	-Ekonomi Bakanlığı -Maliye Bakanlığı -Eximbank -Çalışma Bakanlığı

	<p>Şirketlerin yönetsel ve teknolojik yetkinliklerinin artırılması Devlet yardımlarının daha etkin hale getirilmesi Teminat mektubu sorununun çözülmesi Eximbank'ın güçlendirilip, daha aktif bir şekilde kullanılması, tavizli kredi verilebilmesi için mevcut engellerin kaldırılması Destekleyici ülke kredileri ile sektörün finansman gücünün artırılması YDMH politik risk sigorta sisteminin geliştirilmesi İkili anlaşmalar yoluyla mevcut pazarlardaki konumun güçlendirilmesi ve yeni pazarlara girilmesi Türk firmaları için cazip pazar olan ülkelerin yatırım programlarının hazırlanmasında kullanılmak üzere devlet tarafından finansman sağlanması, Teknik müşavirlik firmalarının kamu tarafından desteklenmeleri suretiyle müteahhlik firmalarının ve inşaat malzemesi üreticilerinin yolunun açılması Türk işçisinin yurtdışındaki pazarlarda daha fazla kullanılmasını teminen düzenlemeler yapılması Sektörün ve firmaların yurtdışında etkin tanıtılması</p>		<p>-Eximbank -TİKA -Çalışma Bakanlığı -Hazine -BDDK</p>	<p>-Hazine -BDDK</p>
<p>SP 6. KULLANICI ODAKLI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAPILI ÇEVRE</p>	<p>Enerji etkin, sürdürülebilir, sağlıklı yapıların planlanması, geliştirilmesi, uygulanması ile "sürdürülebilir yapı çevre" oluşturulması hedeflenmelidir. Yapılı çevre bakış açısı ile geliştirilen sektör politikalarının sürdürülebilirlik, kullanıcı-odaklılık (değişen demografik yapıya-örneğin yaşlı dostu kentler ve farklı ihtiyaçlara-örneğin engellilerin özel ihtiyaçlarına uygun şekilde), erişilebilirlik, yaşam kalitesi, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını temel alması gerekmektedir. Hayata geçirilen kentsel dönüşüm projesi bu hedeflere ulaşmak için kullanılmalıdır. İlgili kurumların biraraya gelmesi ile yol haritası oluşturulması, uygulamalarda kamunun öncü olması önemlidir. Söz konusu politikaların, bu alanda yapılacak ar-ge çalışmalarının bulgularına dayandırılması sağlanmalıdır. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği ile ilgili olarak Enerji Verimliliği Merkezi kurulması, enerji verimliliği seferberliği başlatılması, enerji performans sözleşmesi uygulaması, finansman modellerinin geliştirilmesi ve benzeri öneriler değerlendirilmelidir.</p>	<p>(4)</p>	<p>-TürkMMMB -TMB -İNTEŞ -TMMOB -TOBB -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Orman ve Su Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -DSİ -TCK -Yerel Yönetimler</p>	<p>-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Orman ve Su Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -Yerel Yönetimler</p>
<p>SP 7. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ</p>	<p>Uygun mevzuat ile, düzenleme, denetleme ve yaptırım sisteminin kurulması, etkin ve yenilikçi iş güvenliği programlarının</p>	<p>(2)</p>	<p>-Çalışma Bakanlığı</p>	<p>-Çalışma Bakanlığı</p>

	<p>tasarlanması, akademik ve mesleki eğitim, bu alanda araştırmalar yapılması (kaza nedenleri, sonuçları, risk değerlendirme yöntemleri vb.) ve sürekli iyileşme için meslek odaları ve sendikaların katkılarıyla sanayi, devlet ve üniversitelerin işbirliğinin artırılması gereklidir.</p> <p>Yasanın revize edilmesi gereklidir:</p> <p>İş güvenliği uzmanı tanımının değiştirilmesi, iş güvenliği konusunun mühendislik düzeyinde ele alınması gerekmektedir. İş güvenliği mühendislerinin özlük hakları yönünden işverene bağlı olmaması, bağımsız olarak örgütlenmeleri ve sistemin Bakanlık ve TMMOB'ye bağlı meslek odaları ile birlikte düzenlenmesi gereklidir.</p> <p>Mevzuatlarda teknik konulara ve uygulamaya çözüm getiren düzenlemelerin eksikliği hissedilmektedir. ABD'deki OSHA (Occupational Safety and Health Administration) tarafından hazırlanan iş güvenliği standartlarına benzer klavuz niteliğinde standartların Türkiye için de hazırlanması önerilmektedir. İşçilerin eğitimi konusuna özel önem verilmelidir.</p>		<p>-TMB -İNTES -TOBB -TMMOB -TürkMMMB -TSE</p>	<p>-TMMOB -TSE</p>
SP8. İNOVASYON	<p>İnovasyon ortamının desteklenmesi, sektörde inovasyon kültürünün yaratılması/korunması</p> <p>Kalifikasyona dayalı teknik müşavir seçimi ile inovasyonun teşvik edilmesi</p> <p>Sektör için stratejik öncelikli araştırma-geliştirme faaliyet alanlarının belirlenmesi</p> <p>Teknolojik öngörü ve ar-ge gündemi belirleme çalışmalarının düzenli olarak yapılması</p> <p>İnşaat sektörüne özel destek programlarının oluşturulması, mevcut destek programlarının daha fazla kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler (teşvikler vb.) yapılması</p> <p>Ar-ge faaliyetlerinde üniversite-sanayi-kamu işbirliğini geliştirmek için platformların oluşturulması ve mevcut mekanizmaların (teknoloji transfer ofisleri vb.) etkin kullanılması</p> <p>Demonstrasyon projelerinin geliştirilerek, inovasyonun değer yaratma potansiyelinin gösterilmesi, sektör için iyi uygulama örneklerinin ve benchmarking imkanının oluşturulması</p>	(5)	<p>-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -Ekonomi Bakanlığı -Ulaştırma Bakanlığı -Kamu İhale Kurumu -TÜBİTAK -Üniversiteler -İlgili çeşitli STK'lar -TürkMMMB -TMB -İNTES -TOBB</p>	<p>-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı -Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı -Ekonomi Bakanlığı -Ulaştırma Bakanlığı -Kamu İhale Kurumu -TÜBİTAK</p>
SP 9. KOORDİNASYON	<p>Sektörün önceliklerini, performans göstergelerini belirlemek, stratejiler geliştirmek ve geliştirilen stratejik yol haritalarını (strateji belgeleri, planlar vb.) izlemek amacıyla, ilgili kurumlar ve</p>	(4)	<p>-Kalkınma Bakanlığı -Ekonomi Bakanlığı</p>	<p>-Başbakanlık</p>

	<p>paydaşlar arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla bir platforma ihtiyaç duyulmaktadır. Bu platform paydaşların bilgi ve deneyim paylaşımı için bir ortam sağlamanın yanısıra, sektörün strateji ve politika belirleme aşamalarında ihtiyaç duyduğu verileri toplamak, sektörün performansını artırmaya yönelik konularda araştırmalar yürüterek, raporlar hazırlamak/hazırlatmak ve bulguları/önemli gelişmeleri paydaşlarla paylaşmak gibi bir fonksiyonu da üstlenebilecektir. Sektörde eksikliği hissedilen, paydaşlar arasındaki iletişimi, bilgi paylaşımını ve etkileşimi sağlayacak bir platformun/yapının oluşturulması önerilmektedir.</p> <p>Sözkonusu platformun ne tür bir yapılanma ile oluşturulabileceği (proje, birlik, kamuda bir birim, enstitü, üniversitede bir merkez veya yasal düzenleme ile başlatılan bir girişim alternatifleri değerlendirilmelidir) veya mevcut yapıların (Kalkınma Bakanlığı Kalkınma Araştırmaları Merkezi vb.) ve süreçlerin (kalkınma planı hazırlık ve izleme süreci vb) nasıl daha etkin kullanılabilceği konusunun değerlendirilmesi gerekmektedir.</p>		<p>-TürkMMMB -TMB -İNTEs -TOBB -Üniversiteler -TÜBİTAK</p>	<p>-Kalkınma Bakanlığı</p>
--	--	--	--	-----------------------------------

En öncelikli stratejik programlar : 1) SP2.TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ, 2) SP 8. İNOVASYON, 3) SP 9. KOORDİNASYON

Acıklamalar:

Öncelik değerlendirmesi yapılırken önerilen programın sektörün performansı üzerindeki etkisi ve Kalkınma Dönemi için tanımlanmış vizyona/hedeflere ulaşılması için gerekliliği/önemi göz önünde bulundurulmalıdır. Değerlendirme yapılırken aşağıdaki ölçek kullanılmalıdır:

- 1: çok düşük**
- 2: düşük**
- 3: orta**
- 4: yüksek**

5: çok yüksek

Ayrıca, yakın önceliğe sahip programların sıralamada ayrıştırmasının yapılabilmesi için programlar içinden **en fazla 3 adet stratejik programın “en öncelikli programlar” olarak belirtilmesi** uygun olacaktır.

İlgili kurumlar, stratejik programın yürütülmesi, amaçların belirlenmesi ve kararların alınması aşamalarında katkı/bilgi/veri sağlayabilecek kurumlardır.

Sorumlu/yetkili kurumlar, ise stratejik program sonucu alınacak kararları “uygulama” yetkisine sahip olan kurum (yasal düzenlemeyi yapacak, ilgili birimi kuracak vb.) veya kurumlardır.